

[Mejdahl]

mark. Hvad enten vi kan lide det eller ej, må vi se i øjnene, at der er nogle, som må forlade erhvervet. Ophørsordningen vil gøre det lettere for de pågældende.

Derudover har jeg en række andre spørgsmål, som jeg vil rejse i udvalget.

Venstre mener ikke, at landbrugspakken er vidtgående nok. Der er en meget stor gruppe af produktionslandbrug, som ikke kommer i betragtning, skønt de har behov for en hjælpende hånd i omstillingsperioden. Jeg vil henvise til min indledning og sige, at der er begrundelser nok for at tage fat om nælden nu, så landbruget igen kan blive frit og selvhjulpent. Gør vi det ikke nu, står vi bare i en lignende situation igen om 1-2 år.

Derfor foreslår vi, at refinansieringsloven fra 1988 tages op igen med de tilretninger, der skal til. Vi er optaget af, at pakken suppleres med et refinansieringselement af grønne realrentefrie obligationer, som kan tage toppen af den alt for store rentebelastning. Og vi har sammen med De Konservative fremsat et forslag om konjunkturudligning og afskaffelse af skat på produktionsjord – alt sammen noget, som flere kan få gavn af, og som er med til at styrke erhvervets konkurrenceevne. Og vi har flere forslag, som kan indgå.

Hvis landbrugspakken ikke skal blive en lappeløsning, er det bl.a. sådanne elementer, vi skal se på, for det er erhvervets omkostninger, vi skal have bragt ned, hvis vi i Danmark skal kunne begå os på verdenspriseniveau. Det vil der være et videre perspektiv i. Og kunne vi komme dertil, deltager vi gerne i en langtrækende og bred løsning, så vi igen får et selvhjulpent og konkurrencedygtigt landbrugserhverv, der sikrer en stor indtjening til samfundet og til bonden, og som fastholder beskæftigelsen og aktiviteten i landdistrikterne.

Jeg må slutte her, for min taletid er udløbet.

Aage Frandsen (SF):

Der er brug for en hjælp i den akutte krise, som mange danske landmænd står i, og som truer ganske mange med konkurs eller fallit. Det vil dette lovforslag hjælpe på sammenholdt med det lovforslag, vi behandlede tidligere.

Inden jeg går over til nogle mere principielle betragtninger, vil jeg knytte to kommentarer til selve lovforslaget. Den ene vedrører den bag-

telgrænse på 100.000 kr., der ligger i lovforslaget. Jeg vil gerne sætte spørgsmålstejn ved, om det er en grænse, der nødvendigvis er den rigtige, når man tager i betragtning, at der kan forekomme mindre landbrug, som har en gæld, der nok ligger under denne grænse, men som er mindst lige så tyngende i forhold til større landbrug, som måske har en gæld, der ligger på 200.000 kr. eller 300.000 kr. Relativt kan det være meget værre at have en gæld på 80.000 kr., hvis man er et mindre familiebrug. Derfor synes jeg, vi skulle overveje at sætte denne bagatelgrænse ned. Det er klart, at der af administrative årsager skal være en grænse, men den kunne godt være mindre: 50.000 kr. eller et tal mellem 50.000 og 100.000 kr.

Det næste, jeg vil knytte en kommentar til, er, om man har overvejet, hvorvidt selvriskoen på 1 pct. eventuelt kunne være større. Det er klart, den ikke kan være ret meget større, for så bliver fordelene i denne ordning jo ikke meget værd. Men jeg vil altså spørge, om ministeren har overvejet et sted, som ligger på én komma en eller anden pct.

Dernæst vil jeg sige, at vores tilslutning til de to lovforslag også hænger sammen med, at vi går ud fra, at dette her så er begyndelsen til noget, som også er mere langsigtet, og at vi i forbindelse med vedtagelsen af dette lovforslag kunne nå frem til nogle principper, som også ligger i landbrugspakken, for det, der skal være den langsigtede politik.

I den forbindelse er det også vigtigt, at vi tager udgangspunkt i, hvad der er årsagen til problemerne i landbruget. Vi opfatter det sådan, at de for det første hænger sammen med den landbrugspolitik, som har været ført i EF med alt for høje priser, og at disse priser jo ikke har svaret til verdensmarkedets.

For det andet hænger de sammen med, at mange danske landmænd har disponeret ud fra, at der var disse høje priser, og man må nok sige, at finansieringsinstitutter, banker og kreditforeninger i den forbindelse har bidraget til, at flere landmænd jo altså har været i stand til at investere og købe jord, og at det så har bragt de pågældende landmænd i denne krise.

Det tredje i den forbindelse, som var nødvendigt, men som altså har medført, at vi har fået krisen, er, at EF har ændret sin prispolitik.

Det fjerde er, at de finansielle institutter også er ramt af en egen krise. Banker og kredit-